

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه دریافت عوارض برق تجدیدپذیر»

متن ماده واحده لایحه

وزارت نیرو موظف است علاوه بر دریافت بهای برق، به ازای هر کیلووات ساعت برق فروخته شده مبلغ بیست (۲۰) ریال به عنوان عوارض برق تجدیدپذیر در قبوض مربوط درج و از مشترکان برق که خارج از الگوی مصرف تعیین شده، مصرف می کنند، دریافت کند. وجوه حاصله به حساب شرکت توانیر واریز و عین وجوه دریافتی با قابلیت امکان انتقال به سنوات بعد صرفاً بابت پرداخت به عنوان وجوه اداره شده یا یارانه سود تسهیلات و یا بهای خرید تضمینی برق از منابع انرژی های تجدیدپذیر از بخش های تعاونی و خصوصی هزینه می شود، منابع مذکور به عنوان درآمد شرکت های ذیربط محسوب نمی شود.

توضیحات کارشناسی

۱. براساس آنچه در قانون هدفمندی یارانه ها مشخص است، موضوع اصلاح الگوی مصرف در مورد مشترکان صنعتی، تجاری، عمومی و سایر ... تعریف نشده، بلکه صرفاً برای مشترکان برق خانگی تعریف شده است. بر همین اساس آمار رسمی منتشر شده از سوی وزارت نیرو نشان می دهد در سال ۱۳۹۱، تعداد مشترکین برق ۲۸,۷۲۰,۰۰۰ که از این تعداد ۲۳,۴۴۱,۰۰۰ را مشترک خانگی تشکیل می دهند. همچنین در سال ۱۳۹۱، کل میزان فروش برق معادل ۱۹۵ میلیارد کیلووات ساعت که از این میزان، مصرف بخش خانگی ۶۱,۴۵۷ میلیارد کیلووات ساعت بوده است. بنابراین براساس این آمار رسمی حدود ۳۱ درصد از برق به فروش رفته، توسط مشترکان برق خانگی، مصرف شده است. به جهت شفاف شدن چنانچه مشترکان پرمصرف بخش خانگی ۵۰ درصد میزان برق را مصرف کرده باشند، میزان عوارض مورد نظر لایحه حدود حداکثر ۶۲ میلیارد تومان خواهد شد. بنابراین کسب درآمد حداکثر ۶۲ میلیارد تومانی در مقابل ۲۹/۸ میلیارد دلار ارزش سوخت تحویلی در سال ۱۳۹۲ و تا تاریخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۶ به نیروگاه ها که در مقابل آن وجهی دریافت شده است، رقم ناچیزی تلقی می شود که به این وزارتخانه داده می شود، ارزش ایجاد نارضایتی در بخشی از مشترکین خانگی را ندارد و دولت می تواند با کاهش حتی ۱ درصد از تلفات موجود در شبکه برق کشور، مبالغی به مراتب بیشتر از این مبلغ برای تأمین بودجه وزارت در بخش انرژی تجدیدپذیر نیرو کسب نماید.

براساس گزارش شرکت توانیر میزان تولید برق در سال ۱۳۹۱، معادل ۲۵۵ میلیارد کیلووات ساعت بوده که از این مقدار ۱۹۵ میلیارد کیلووات ساعت فروش رفته است. از طرف دیگر محاسبات نشان می‌دهد کاهش هر یک درصد تلفات شبکه برق می‌تواند بیش از ۳۰,۰۰۰ میلیارد ریال برای کشور منافع حاصل نماید، البته تأکید می‌شود که وجود تلفات در شبکه طبیعی است، لکن رقم تلفات کنونی (۱۸/۷ در شبکه انتقال و توزیع در سال ۱۳۹۲) غیرمتعارف است.

۲. همان‌طور که در گزارش‌های کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس در گذشته تأکید شده است، صنعت برق (با تأکید بر انرژی‌های نو) در ایران نمی‌تواند خودکفا باشد، ولی دولت بجای بررسی دقیق و عملی تعرفه‌گذاری و کاهش وابستگی این صنعت به یارانه‌های فوق‌العاده حجیم، اغلب با صدور دستورالعمل‌های غیرمعمول، فقط مشترکان خانگی و بخش عمومی را هدف قرار می‌دهند که این روش، نارضایتی زیادی را به دنبال خواهد آورد، ضمن اینکه درآمد زیادی هم برای وزارت نیرو ایجاد نمی‌کند.

۳. براساس تبصره «۱» ماده «۱» قانون هدفمند کردن یارانه‌ها و مفاد بند «ح»، «۱۳۳» قانون برنامه پنجم توسعه وزارت نیرو مجاز به برقراری قیمت‌های ترجیحی با لحاظ مناطق جغرافیایی، نوع، میزان و زمان مصرف است و اجازه افزایش قیمت برای بخشی از مشترکان پرمصرف را در اختیار دارد.

۴. قانون مالیات بر ارزش‌افزوده انواع عوارض و مالیات‌ها از مصرف‌کنندگان را ذیل یک قانون جمع‌نموده است. این‌گونه لوایح مجدداً با برقراری انواع و اقسام عوارض بر مصرف‌کنندگان عملاً اهداف قانون مالیات بر ارزش‌افزوده را مخدوش کرده و تشتت در قانونگذاری را افزایش می‌دهد.

۵. در بند «ز» تبصره «۹» قانون بودجه سال ۱۳۹۳ آمده است:

«وزارت نیرو موظف است علاوه بر دریافت بهای برق به‌ازای هر کیلووات ساعت برق فروخته شده، مبلغ سی (۳۰) ریال به‌عنوان عوارض برق در قبوض مربوطه درج و از مشترکین برق به‌استثنای مشترکین خانگی روستایی و چاه‌های کشاورزی دریافت نماید. وجوه حاصله به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و حداکثر تا سقف چهار هزار میلیارد (۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال صرفاً بابت حمایت از توسعه و نگهداری شبکه‌های روستایی و تولید برق تجدیدپذیر و پاک توسط شرکت توانیر هزینه می‌شود.

۶. با توجه به موارد مشروحه فوق تصویب، لایحه پیشنهادی توصیه نمی‌شود، دولت می‌تواند ضمن اعمال قوانین جاری و پیش‌بینی در لوایح بودجه‌های سنواتی، منابع لازم جهت سرمایه‌گذاری در بهره‌برداری از منابع تجدیدپذیر را مدنظر قرار دهد.

